

Visietekst

Eerste pijler: mensenrechten en volkerenrechten in het Midden-Oosten, Eurazië en de Kaukasus

Wat?

Het zwaartepunt van de werking van het Koerdisch Instituut ligt in de bevordering van **mensen- en volkerenrechten in het Midden-Oosten, Eurazië en de Kaukasus**, het ‘thema’ van het Koerdisch Instituut.

Het Koerdisch Instituut streeft naar de bescherming en de bevordering van de mensenrechten van *alle personen* en de volkerenrechten van *alle verschillende etnische, religieuze en/of linguïstische bevolkingsgroepen* in het Midden-Oosten, Eurazië en de Kaukasus.

Hiervoor baseert het Koerdisch Instituut zich op de mensenrechten zoals vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, de Europese Verklaring van de Rechten van de Mens en andere internationale verdragen.

Wat volkerenrechten betreft baseert het Koerdisch Instituut zich op het Zelfbeschikkingsrecht der Volkeren, zoals vastgelegd in het Handvest van de Verenigde Naties en aangevuld met VN-resoluties 1514 en 2625. Daarnaast put het Koerdisch instituut inspiratie uit de Universele Verklaring van de Rechten van Volkeren van 4 juli 1976 (de zogenaamde “[Algiers Verklaring](#)”) en uit de gelijknamige [Universele Verklaring van de Rechten van Volkeren](#) die in 2001 werd aangenomen door de Algemene Vergadering van de Organisatie van Niet-Vertegenwoordigde Naties en Volkeren.

Het Koerdisch Instituut wil de Vlaamse en Brusselse samenleving ertoe bewegen meer empathie te vertonen rond de kwestie van mensen- en volkerenrechten in het Midden-Oosten, Eurazië en de Kaukasus, en een breed publiek aanzetten tot actie ter bevordering van mensen- en volkerenrechten in deze regio.

Waarom?

Het Koerdisch Instituut is van mening dat streven naar een stabiele, vredige, rechtvaardige en democratische samenleving in het Midden-Oosten, Eurazië en de Kaukasus geen ver-van-mijn bed-verhaal is voor de Vlaamse en Brusselse samenleving. Integendeel, Vlaanderen en Brussel hebben er zeer veel belang bij dat er in deze regio vrede, democratie en rechtvaardigheid komt, waarbij respect voor mensen- en volkerenrechten cruciaal zijn.

We stellen dit eerst en vooral vanuit een **humanitair standpunt**, waarbij we van mening zijn dat ieder mens recht heeft op een vredevol en menswaardig bestaan, ongeacht de plaats waar ze geboren zijn, hun etniciteit, religie, cultuur, taal of gender.

Naast individuele mensenrechten zet het Koerdisch Instituut zich ook in voor de **collectieve rechten** van benadeelde bevolkingsgroepen, zoals het recht om een eigen cultuur te beleven, een eigen taal te spreken, onderwijs in de moedertaal te krijgen en het recht op politieke vertegenwoordiging en inspraak in het bestuur. Een emancipatorische strijd die Vlaanderen

ongetwijfeld bekend in de oren zal klinken en die brede maatschappelijke steun verdient.

Staatloze volkeren – zoals de Koerden – hebben bovendien het nadeel dat zij geen staatsinstellingen hebben die hun belangen behartigen, waardoor zij hoge nood hebben aan maatschappelijke organisaties die het voor hen opnemen wanneer hun basisrechten geschonden worden. Het Koerdisch Instituut neemt in ons land een quasi unieke positie in om het publiek te sensibiliseren en te activeren rond deze nochtans zeer belangrijke kwestie.

Daarnaast stellen we vast dat we in een **gemonialiseerde samenleving** leven en dat de talloze mensen- en volkerenrechtenschendingen in bovenstaande regio ook een **rechtstreekse impact** hebben op de samenleving in Vlaanderen en Brussel. Anno 2015 denken we daarbij bijvoorbeeld aan de vluchtelingen uit de regio die in een poging aan de oorlogsgruwel te ontsnappen een veilig onderkomen zoeken in Vlaanderen en Brussel. Daarnaast is er de terreurdreiging van extremistische jihadisten en het probleem van de Syriëstrijders, die vanuit ons land naar de regio vertrekken om er te gaan vechten. Vervolgens is er het aandeel van de Belgische strijdkrachten in de strijd tegen de Islamitische Staat in het Midden-Oosten, waardoor we evenzeer een betrokken partij zijn in het conflict. En tenslotte is België, net als veel Europese landen, voor haar energievoorziening voor een groot stuk aangewezen op de olie- en gasreserves van het Midden-Oosten.

Het promoten van mensen- en volkerenrechten in het Midden-Oosten, Eurazië en de Kaukasus is dus van algemeen belang en alles behalve een ver-van-mijn-bed-verhaal voor de Vlaamse en Brusselse samenleving. Het Koerdisch Instituut stelt zich dan ook tot doel door middel van sensibiliseringscampagnes de Vlaamse en Brusselse samenleving ertoe te bewegen meer empathie te vertonen voor mensen- en volkerenrechten in Midden-Oosten, Eurazië en de Kaukasus en dat als eerste en noodzakelijke stap naar een meer actieve inzet voor deze kwestie.

Hoe?

Om dit doel te bereiken **informeert en sensibiliseert** het Koerdisch Instituut het brede publiek rond dit thema en dat door middel van:

- educatieve activiteiten (infoavonden, conferenties, debatten, educatief-culturele evenementen, ...)
- publicaties (tweemaandelijks tijdschrift De Koerden, boeken, brochures, flyers, ...)
- andere educatieve materialen (reportages, films, kaarten, ...)
- online-activiteiten (website, elektronische nieuwsbrief, sociale media, ...)
- perswerking
- bibliotheek, documentatiecentrum en archief in Brussel en Antwerpen
- infostandjes
- ...

Daarnaast organiseert het Koerdisch Instituut **acties en campagnes** waardoor een breed publiek zich kan engageren voor concrete projecten ter verwezenlijking van deze missie.

Specifiek naar beleidsmakers toe organiseert het Koerdisch Instituut tenslotte de tweemaandelijks **Interparlementaire Werkgroep De Koerden (IPWK)**. Op de IPWK-bijeenkomsten krijgen geïnteresseerde parlementsleden en hun medewerkers eerstehands informatie over de actuele situatie in de regio en wordt vervolgens bekeken welke parlementaire actie er ondernomen kan worden ter bevordering van de mensen- en volkerenrechten in de regio. De IPWK-bijeenkomsten staan open voor alle politieke partijen, alsook

vertegenwoordigers van ngo's', sociaal-culturele organisaties en activisten en varen een partijonafhankelijke, pluralistische koers. De bijeenkomsten staan, mits voorafgaandelijke inschrijving, open voor alle geïnteresseerden.

What's in a name?

Aangezien het Koerdisch Instituut ontstaan is vanuit de Koerdische beweging in de diaspora en de Koerden een volk zijn dat helaas tot op de dag van vandaag nog steeds zwaar te lijden heeft onder mensen- en volkenrechtenschendingen staat "de Koerdische kwestie" uiteraard hoog op de agenda van het Koerdisch Instituut. Het Instituut wil zich echter niet beperken tot een eng nationalisme, waarbij er enkel gepleit wordt voor het verbeteren van de situatie van de eigen gemeenschap. Het Koerdisch Instituut pleit voor de bescherming van de mensenrechten van *elk individuen* de volkerenrechten *van alle etnische, linguïstische en/of religieuze bevolkingsgroepen*.

Om die reden is ervoor gekozen de Koerden niet afzonderlijk op te nemen in de missie van het Koerdisch Instituut, maar de **geografische omschrijving "het Midden-Oosten, Eurazië en de Kaukasus"** te gebruiken. Die regio omvat immers de belangrijkste staten waarover de Koerden historisch gedwongen verspreid werden, namelijk Turkije, Irak, Iran, Syrië en de landen van de zuidelijke Kaukasus (Armenië, Azerbeidzjan en Georgië).

De Koerden kennen er een bloedige en uiterst tragische geschiedenis van vervolgingen, zware mensenrechtenschendingen en de onmogelijkheid om hun eigen taal en cultuur te gebruiken en te beleven, een situatie die tot op de dag van vandaag bestaat. Maar ook vele **andere "volkeren zonder vaderland" en verschillende etnische, linguïstische en/of religieuze gemeenschappen** uit deze regio zijn het slachtoffer van mensenrechten- en volkerenrechtenschendingen, zoals de Armeense bevolking van Turkije, Assyrische christenen, Alevieten, Yezidi, Shabak, Kakai, Turkmenen, ... Ook zij kunnen op de steun van het Koerdische Instituut rekenen.

Omgekeerd is al wie respect heeft voor democratische waarden en mensen- en volkerenrechten welkom op het Koerdisch Instituut, ongeacht zijn of haar etnische, linguïstische of religieuze achtergrond.

Tweede pijler: een Vlaamse en Brusselse samenleving waarin iedereen die deel uitmaakt van een etnisch-culturele minderheid aanspraak kan maken op basisrechten, gelijke kansen en inspraak in de invulling van onze ‘superdiverse samenleving’.

Wat?

Het Koerdisch Instituut zet zich in voor een Vlaamse en Brusselse samenleving waarin iedereen die deel uitmaakt van een etnisch-culturele minderheid (Belgen van buitenlandse origine, vluchtelingen, mensen zonder papieren, ...) aanspraak kan maken op basisrechten, gelijke kansen en inspraak in de invulling van onze ‘superdiverse samenleving’.

De werking van het Koerdisch Instituut spitst zich – wat de tweede pijler betreft – toe op het zichtbaar maken en erkenning vragen voor de “**diversiteit binnen de diversiteit**”.

Binnen dit paradigma hanteert het Koerdisch Instituut afzonderlijke **werkthema**’s zoals het vreedzaam samenleven tussen verschillende etnische, religieuze en linguïstische bevolkingsgroepen,

religieus-levensbeschouwelijk pluralisme en de bevordering van de positie van de vrouw.

Wat het Koerdisch Instituut *niet* doet is de opvang of begeleiding van individuen. Daartoe heeft het Koerdisch Instituut noch de capaciteiten, noch de middelen. Het Koerdisch Instituut verwijst voor praktische vragen rond vluchtelingen hulp, asiel, inburgering en integratie door naar de verschillende initiatieven van overheidswege en vanuit het bredere middenveld (vluchtelingenorganisaties, taalcursussen, advocaten, dokters, tolken, welzijnscentra, ...) en naar onze Franstalige collega's van het **Institut Kurde de Bruxelles**, die uitstekend werk verrichten op het vlak van integratie en inburgering (inburgeringscursussen, Franse taallessen, huiswerkbegeleiding en andere vormen van ondersteuning).

Wat het Koerdisch Instituut *wel* doet is wijzen op de 'diversiteit binnen de diversiteit' door **zichtbaarheid** te geven aan de culturele, religieuze, etnische, linguïstische, sociale en politieke diversiteit van de allochtone gemeenschap in Vlaanderen en Brussel.

Het feit dat de diversiteit van bepaalde bevolkingsgroepen niet erkend wordt in sommige landen van afkomst, kan namelijk leiden tot een voortzetting van de problematiek in Vlaanderen en Brussel. Zo kan het, om een eenvoudig voorbeeld te geven, gebeuren dat een Koerdisch gezin uit Turkije een informatiebrochure van de overheid krijgt die opgesteld is in het Turks, wat – hoe goed bedoeld ook – uiteraard aan effect zal inboeten. Om dit te voorkomen is het belangrijk overheden, het middenveld en het brede publiek te wijzen op de 'diversiteit binnen de diversiteit'.

Erkenning van die 'superdiversiteit' is een eerste stap naar een meer inclusieve samenleving, waarbinnen iedereen daadwerkelijk aanspraak kan maken op basisrechten, gelijke kansen en inspraak.

Thema's waarmee het Koerdisch Instituut aan de slag gaat zijn onder meer het **bevorderen van de positie van de vrouw** binnen de verschillende etnische, linguïstische en religieuze gemeenschappen, het **vreedzaam**

samenleven tussen verschillende etnische, religieuze en linguïstische bevolkingsgroepen en **religieus-levensbeschouwelijk pluralisme**.

Het Koerdisch Instituut zet zich in voor meer openheid en verdraagzaamheid binnen en tussen de verschillende etnische, religieuze en linguïstische gemeenschappen die in Vlaanderen en Brussel leven. Kennis van en respect voor elkaars culturele, politieke en sociale eigenheid zijn cruciale onderdelen om het vreedzaam samenleven te bevorderen. Samenwerken met organisaties uit de verschillende gemeenschappen om gezamenlijke activiteiten te ontwikkelen zijn een leerzaam middel om deze doelstelling te verwezenlijken.

Wat de positie van de vrouw betreft was het Koerdisch Instituut één van de pioniers in Vlaanderen die het thema van eer gerelateerd geweld aankaartten – door de organisatie van een congres rond dit thema en de oprichting van het Platform Eer gerelateerd Geweld. Gelijke rechten voor mannen en vrouwen blijft een thema dat het Koerdisch Instituut nauw aan het hart ligt en waartoe het Koerdisch Instituut zich blijvend engageert.

Op het vlak van religie pleit het Koerdisch Instituut enerzijds voor respect voor de religieuze diversiteit van de verschillende bevolkingsgroepen. Anderzijds wil het Koerdisch Instituut religieus fanatisme en fundamentalisme tegengaan. Het Koerdisch Instituut is van mening dat iedereen het recht heeft op een eigen geloofsbeleving en/of het recht om niet te geloven of er een andere levensbeschouwing op na te houden. Religie mag echter geen instrument vormen om mensen te onderdrukken. Vandaar een pleidooi voor religieus-levensbeschouwelijke tolerantie in twee richtingen. Het Koerdisch Instituut staat voor een democratische, pluralistische en seculiere samenleving, waarbinnen er respect is voor de diversiteit aan levensbeschouwingen en religies.

Wat dit laatste thema betreft wil het Koerdisch Instituut graag haar bescheiden steentje bijdragen aan het tegengaan van de golf van ‘islamofobie’ die vandaag over de westerse wereld spoelt – en die gevoed wordt door de angst voor de gruweldaden die begaan worden door islamitisch-

fundamentalistische groeperingen zoals de Islamitische Staat – zonder evenwel te pretenderen hierin een voortrekkersrol te kunnen spelen. Andere organisaties zijn hier veel beter toe geplaatst. Geheel binnen het paradigma van de ‘superdiversiteit’ wil het Koerdisch Instituut de aandacht vestigen op de diversiteit aan religies – en aan interpretaties van deze religies – binnen de zogenaamde “islamitische wereld”, die verre van een homogeen blok is. Het Koerdisch Instituut wil op die manier helpen om het schadelijke beeld dat een aanzienlijk deel van de Westerse samenleving heeft van de moslimwereld te corrigeren door erop te wijzen dat de grootste slachtoffers van de huidige jihadistische terreur juist de plaatselijke – overwegend islamitische – bevolking is in verschillende landen in het Midden-Oosten, Afrika en Azië. Net zoals veel van de Koerdische strijders die anno 2015 hun leven geven in de strijd tegen de Islamitische Staat in Syrië en Irak zelf ook moslim zijn.

Daarnaast vormt de Islamitische Staat uiteraard een grote bedreiging voor niet-islamitische groepen – christenen, Yezidi, ... – die sinds mensenheugenis, en voor de islamisering van de regio, de sociale en culturele diversiteit en kleur van de regio mee vorm geven.

Waarom?

De strijd van het Koerdisch Instituut voor de bevordering van volkeren-en mensenrechten vindt ook plaats in onze eigen samenleving. Gezien de aanwezigheid van een aanzienlijke gemeenschap van Koerden, Armeniërs, Assyriërs en in mindere mate Kaukasische volkeren komen we eveneens op voor de bescherming van basisrechten en gelijke kansen en de bevordering van integratie in de Vlaamse en Brusselse samenleving.

Het Koerdisch Instituut benadrukt het belang van ‘diversiteit binnen de diversiteit’ en meent dat voor personen die behoren tot etnische, religieuze en/of linguïstische minderheden uit het Midden-Oosten, Eurazië en de Kaukasus een extra inspanning nodig is aangezien zij ook in onze samenleving de last dragen van mensen- en volkerenrechtenschendingen in de regio:

- Als politiek vluchteling of wanneer zij niet erkend worden als politiek vluchteling door de miskennis van een “gegronde vrees”.
- Als slachtoffer van de schadelijke attitudes die aan de basis liggen van mensen- en volkerenrechtenschendingen in de regio – zoals extreem-nationalisme, religieus fanatisme en politieke intolerantie – en die ook sterk aanwezig zijn binnen een bepaald segment van de allochtone gemeenschap in Vlaanderen en Brussel.
- Als slachtoffer van vooroordelen en discriminatie vanuit de dominante Vlaamse samenleving → media, justitie en overheid – die soms kortzichtige, verkeerde en/of subjectieve berichtgeving ontvangt – veelal afkomstig van betrokken staatsinstellingen uit de regio – over de politieke strijd van deze volkeren voor het garanderen van hun mensen- en volkerenrechten in de regio.

Het Koerdisch Instituut verzet zich tegen een assimilatielogica, die enkel verantwoordelijkheden en verplichtingen legt bij de allochtone gemeenschap. We baseren ons hiervoor op het paradigma van “superdiversiteit”. Aan de hand van dit paradigma verzetten we ons ook tegen het idee dat de allochtone gemeenschap een homogene massa is. Binnen het zogenaamde kruispunt-denken moet er aandacht komen voor deze ‘diversiteit binnen de diversiteit’ en de verschillende verhoudingen en machtsrelaties die heersen binnen de allochtone gemeenschap.

Een laatste punt waar we aandacht voor hebben is ‘transnationaliteit’. Etnisch-culturele minderheden richten zich zowel naar het thuisland – België – als naar het land van hun voorouders. Deze gespletenheid ondergraaft het wezen van de natiestaat, maar biedt op die manier perspectief op nieuwe vormen van inclusie, solidariteit en gemeenschapsvorming. We zijn echter niet blind voor de problemen en eventuele conflicten die transnationaliteit met zich meebrengt, bijvoorbeeld door de inmenging van buitenlandse staten in de Belgische samenleving en de verderzetting in Vlaanderen en Brussel van conflicten uit het Midden-Oosten, Eurazië en de Kaukasus tussen

verschillende gemeenschappen met roots in deze regio.

Hoe?

Het Koerdisch Instituut is de enige beweging die zichtbaarheid geeft aan de Koerdische gemeenschap in Vlaanderen en Brussel. Het Koerdisch Instituut doet dit onder meer door het organiseren van educatief-culturele evenementen, waarbij de Koerdische cultuur, taal, kledij, muziek, literatuur, poëzie, keuken, folklore, ... op een positieve manier in de schijnwerpers gebracht worden. Maar ook in haar publicaties, online-activiteiten, educatieve materialen, educatieve activiteiten, acties, campagnes, ... ziet het Koerdisch Instituut het als één van haar taken om aandacht te creëren voor de “diversiteit binnen de diversiteit” en de culturele rijkdom van het lappendeken aan volkeren in het Midden-Oosten, Eurazië en de Kaukasus.

Daarmee aansluitend heeft het Koerdisch Instituut het op zich genomen om aandacht te creëren voor de vele andere etnisch-culturele gemeenschappen uit de regio en te fungeren als brug tussen verschillende gemeenschappen in Vlaanderen en Brussel. Hiertoe werkt het Koerdisch Instituut samen met partnerorganisaties uit de Vlaamse, Assyrische, Armeense, Turkse, Yezidi, ... gemeenschappen in Vlaanderen en Brussel, waarmee gezamenlijke activiteiten worden ontwikkeld. Ook in haar publicaties en in haar eigen activiteiten, acties en campagnes ziet het Koerdisch Instituut het als één van haar taken om de culturele rijkdom van de regio op een positieve manier in kaart te brengen.